

NEJLEPŠÍ TECHNOHRAČKY ROKU 2013

Vánoční tipy: Od počítače po fotoaparát. HN vybraly a otestovaly to nejpovedenější z uplynulého roku.

strany 22 a 23

EDICE FENOMÉN
PŘÍBĚHY ÚSPĚCHU
Představujeme bratry Walachovy a dalších 18 osobností českého byznysu.
100 stran za 79 Kč
Právě v prodeji
ekonom

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

www.IHNED.cz

CZK/EUR 27,720 +0,24 %

CZK/USD 20,161 +0,26 %

PX 974,17 +1,24 %

DJI 15897,48 +0,14 %

FTSE 6492,08 +0,09 %

DAX 9181,75 +1,06 %

POLOVINA VYSOKOŠKOLÁKŮ BERE ZAVDĚK MÉNĚ KVALIFIKOVANOU PRACÍ

Pracovní trh zahltili absolventi univerzit

Julie Daňková
julie.dankova@economia.cz

Vysokoškolský titul před jménem má stále více sekretářek, úředníků i obchodních zástupců. To, že vysokoškoláci čím dál častěji pracují na méně kvalifikovaných pozicích, dokládají čísla z rozsáhlého průzkumu mezi 35 tisíci absolventy, kteří na vysoké škole studovali mezi roky 2008 a 2012.

Například na pozice, které vyžadují vysokoškolské vzdělání, nastupuje jen 52 procent absolventů. V roce 2006 to bylo 82 procent.

Ještě v roce 2010 také mladí ekonomové s titulem brali v průměru

přibližně 43 tisíc korun hrubého, letos je to jen 38 500. Méně si vydělají především absolventi soukromých škol a nově vzniklých fakult regionálních univerzit.

Hlavní důvody, proč vysokoškoláci v posledních letech vyklízejí pozice? Je jich příliš mnoho a často nejsou dostatečně kvalitní.

„Český pracovní trh není na takové množství absolventů připravený a nemůže nabídnout tak rychle se zvyšující počet kvalifikovaných pracovních míst,“ říká jeden z autorů průzkumu Jan Koucký, ředitel Střediska vzdělávací politiky při Univerzitě Karlově.

Česko sice kopíruje trend západních zemí, kde počty vysokoškoláků také rostou, jenže ne tak rapid-

“ Snížily se jak čtenářské, ale především matematické kompetence absolventů.

Jan Koucký
spoluautor průzkumu

ně, aby zahltili trh jako v případě Česka.

Prudký nárůst studentů také snížil jejich průměrné znalosti a dovednosti, a na vedoucí pozice si proto ani netahoují.

„Prokazuje to například srovnání výsledků absolventů v mezinárodním průzkumu OECD z let 1998 a 2012. Snížily se jak jejich čtenářské, ale především jejich matematické kompetence,“ vysvětluje Koucký.

Většinou absolventů navíc podle něj méně náročné povolání nevdá. Na vysokých školách nad gymnazisty definitivně převládli maturanti z odborných škol a učilišť a ti často nemají větší ambice či touhu stát se špičkovým odborní-

kem ve vědě nebo v jiném povolání, které vyžaduje vysokoškolský diplom.

Někteří mají strach z důsledků ekonomické krize. „Každá škola teď chrlí davy absolventů, ale pracovní příležitosti nepřibývají,“ říká šestadvacetiletá Veronika Pulcharová, která vystudovala ekonomii na zemědělské univerzitě a nastoupila do zákaznického servisu v bance.

Právě ekonomů přibýlo za poslední léta nejvíce. Proto na ně – na rozdíl od doby před ekonomickou krizí – nezbývají manažerská místa a musí se smířit i s nižším nástupním platem.

**Téma, strany 2 a 3
Komentář, strana 10**

99 SLOV

petr.fischer@economia.cz

Koaliční vláda ještě nevznikla a už se v ní bojují budoucí politické bitvy. Třeba spor o českého eurokomisaře, který bude příští rok střídat Štefana Füleho, jehož jméno znají v Česku jen odborníci na unii a pár novinářů se sloní paměti. Pavel Telička, kterého do Bruselu tlačí ANO, je na tom jen o trochu lépe. To, že byl vyjednávačem o vstupu do EU, patří už také k historickým znalostem. Telička má zkušenosti, ale je rovněž neuvěřitelně ohebný, o čemž svědčí jeho kariéra za socialismu i aktuální konjunkturní jízda na zádech Andreje Babiše. Skoropremiér Sobotka má pravdu: Česko potřebuje v Evropě silnější, známější a hlavně méně pružné jméno.

**Politika
Spor o ministra zemědělství štěpí koalici**
strana 5

**Eurozóna
Země platící eurem vytvoří fond na pomoc krachujícím bankám**
strana 6

Komentář

“ Pokud na českém trhu klesá příležitost i plat zaměstnáním, jejichž produkce je do určité míry virtuální, žádná škoda. Varovně by ale bylo potlačení skutečné odbornosti, jak naznačuje pokles poptávky po specializovaných vysoce vzdělaných lidech.

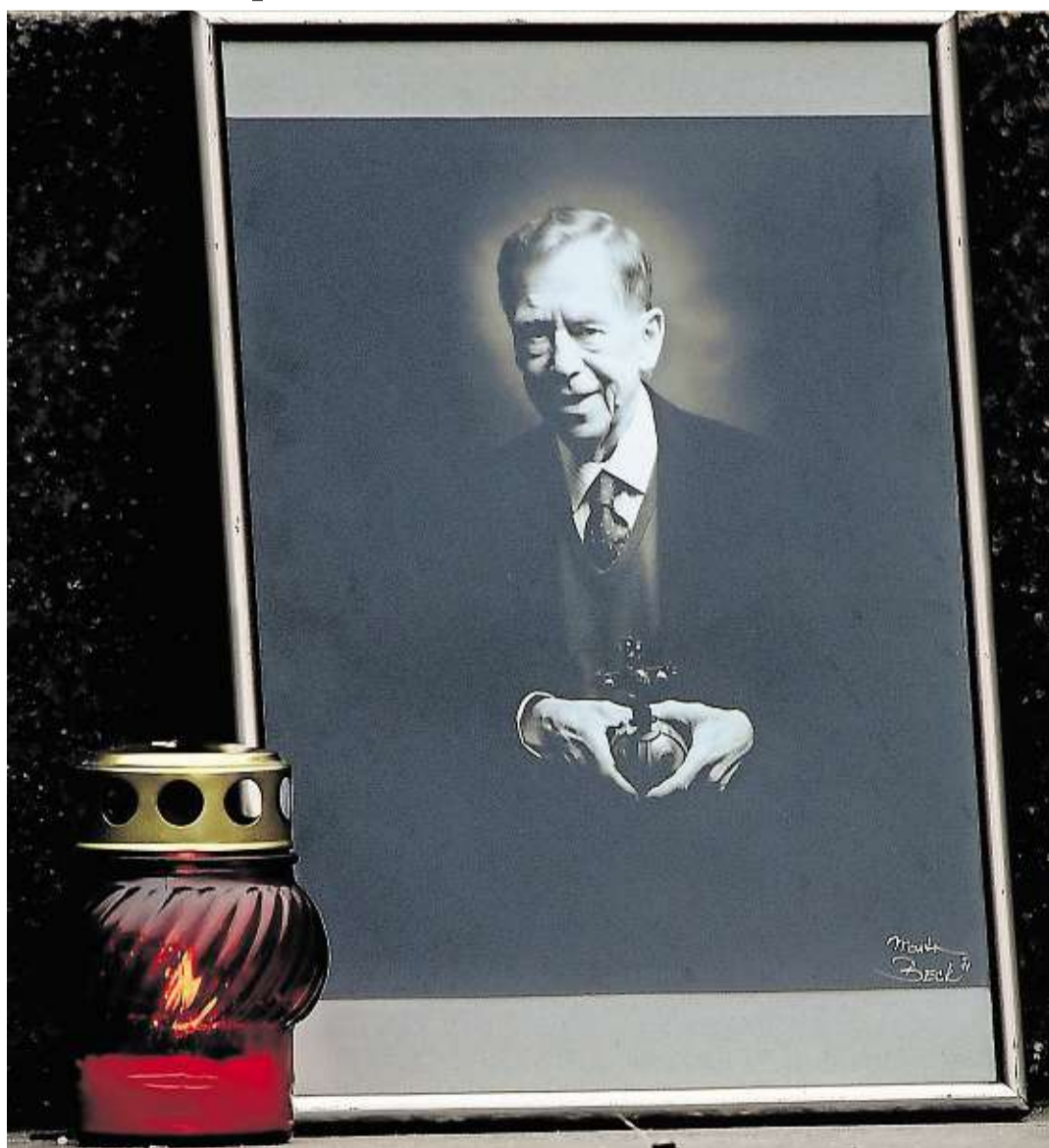
Julie Hrstková
strana 10

**Slovensko
Fico oznámil, že chce být prezidentem**
strana 7

**Ropný průmysl
Češi za pět miliard zmodernizují irácké rafinerie**
strana 13

**Rusko
Kreml zdraží vodku, pomůže tak rozpočtu**
strana 18

Česko vzpomínalo na Václava Havla

✚ Kardinál Dominik Duka včera sloužil v pražském kostele svatě Anny zádušní mši za Václava Havla, který zemřel před dvěma lety. Na prvního prezidenta České republiky se vzpomínalo na více místech – lidé zapalovali svíčky na Václavském náměstí, u prezidentova hrobu na Vinohradském hřbitově i u Havlových chalup na Hrádečku. V pražském Divadle Archa se uskutečnil vzpomínkový večer spojený s koncertem rockových skupin. Brněňští divadelníci připravili noční happening s názvem Srdce do nebe aneb Máte doma laserové ukazovátko? FOTO: ČTK

Eurokomisař

Sobotka nechce Teličku: Navždy bude za lobbistu

Tereza Šídllová, Petr Honzejek
autori@economia.cz

Ve vznikající vládě koalice se rýsuje spor o nového českého eurokomisaře. ANO do této funkce nabízí Pavla Teličku, prvního Čecha v této roli, který však před deseti lety musel vrcholný evropský post po pár měsících přenechat ČSSD. Současný šéf strany Bohuslav Sobotka si Teličkův návrat do Evropské komise nepřeje.

„Musíme vybrat člověka, který nám bude dělat dobré jméno, v žádném případě nesmí dělat ostudu. Pokud jde o pana Teličku, tak jeho situace je složitá tím, že svého času odešel ze služeb státu a stal se lobbistou, už navždy tak bude vnímán,“ řekl Sobotka v rozhovoru pro HN. Podle něj není obvyklé, aby lobbisté přestupovali zpět do veřejné sféry. „Jeho nominace by nebyla šťastná.“

Eurokomisař je co do vlivu a prestiže post minimálně na úrovni ministra a obsadit jej bude potřeba po evropských volbách na jaře v příštím roce. Babiš už dříve HN řekl, že Telička by podle něj byl „výborným kandidátem na eurokomisaře“. A ani po kritice ze strany koaličních partnerů ze svého postoje neslevil. „Zná velmi dobře prostředí v Bruselu a byl by pro náš stát určitě posilou,“ uvedl včera šéf ANO.

Telička povede v příštím roce eurokandidátku Babišova hnutí. Dověst by jej mohl do ALDE, liberální a dnes třetí největší frakce v europarlamentu.

Už nyní mu Sobotka v souvislosti s politickými ambicemi připomíná spolupráci například s Agrofertem

“ Musíme vybrat člověka, který nám bude dělat dobré jméno. Pokud jde o pana Teličku, tak jeho situace je složitá tím, že svého času odešel ze služeb státu a stal se lobbistou...

Bohuslav Sobotka
předseda ČSSD

nebo OKD (spolumajitelem společnosti OKD je Zdeněk Bakala, který je také vlastníkem společnosti Economia, vydávající i Hospodářské noviny). Bývalý diplomat od roku 2005 vedl firmu BXL Consulting, tu však kvůli politickým ambicím hodlá ke konci roku zavřít. Mezi jeho klienty patřily například Microsoft či RWE, z veřejné sféry pak pražský magistrát nebo ČD Cargo.

Evropské volby konající se příští rok by mohly poutat větší pozornost než kdykoli dřív. Půjde o první měření sil českých politických stran od parlamentních voleb. Strany také na kandidátky lákají výrazné osobnosti. Spekulovalo se i o možné kandidatuře bývalého prezidenta Václava Klause, ten ji však zatím popírá.

Rozhovor s Bohuslavem Sobotkou čtete v pátečních HN

Dnešní novinky na IHNED.czUžijte si
www.IHNED.cz**KONEC KLASICKÝCH STĚRAČŮ?**

Zapomeňte na stěrače, hlásá výrobce supersportů McLaren. Jeho technici totiž pracují na tom, aby více než sto let starou součástku aut nahradili moderním řešením. O čisté sklo se má postarat ultrazvuk, který odstraní nejen vodu, ale i další nečistoty ze skla, a to za jízdy.

BOOM LYŽAŘSKÝCH ZÁJEZDŮ

Podle internetových prodejců zájezdů letos výrazně stoupl zájem Čechů o zimní lyžařské zájezdy. Meziročně až o desítky procent. Po dlouhé době letos také přibývá lidí, kteří volí zimní dovolenou v Česku. Více čtěte na HNByznys.

DEN LÉKAŘE V AFGHÁNISTÁNU

Je to tvrdá práce, i osmnáct hodin denně. Tomáš Šebek tam pracuje pro organizaci Lékaři bez hranic. Jeho blog naleznete na názorových stránkách HN-Dialog.

ORACLE SI CHVÁLÍ ČESKÉ PRACOVNÍKY

Česká republika hraje významnou úlohu v rozvoji technologické firmy Oracle v regionu střední a východní Evropy. Podle ředitele Oracle Czech Josefa Švendy už zde nepanuje taková situace jako před deseti lety, kdy se Česko vyznačovalo zejména levnou pracovní silou. Rozhovor čtěte na HN Byznys.

HN Exkluzivně
pro digitální vydání**JAK PROBĚHLA VELKÁ VLAKOVÁ LOUPEŽ, MILIARDOVÝ ZLOČIN**

Seznamte se s průběhem vlakové loupeže, během níž gangsteři před 50 lety ukradli částku, která by dnes odpovídala 1,38 mld. Kč. Grafiku a příběh Ronnieho Biggse, jenž včera zemřel, najdete v HN Digital (vydání HN pro tablety a smartphony, hndigital.cz).

24 HODIN**IMUNITNÍ VÝBOR ROZHODNE O SVOBODOVI**

Sněmovní mandátový a imunitní výbor bude projednávat žádost policie o vydání někdejšího pražského primátora Bohuslava Svobody (ODS) kvůli případu OpenCard. Policie v něm obvinila deset současných a bývalých pražských radních z ODS a TOP 09 z porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže a porušení povinnosti při správě cizího majetku ve spolupachatelství. Městu prý způsobili škodu zhruba 25 milionů korun. Rada včetně Svobody obvinění odmítá.

PROKOP ZAZPÍVÁ V DIVADLE ARCHA

V pražském Divadle Archa se dnes od 20:00 uskuteční koncert Michala Prokopa při příležitosti konce jeho televizní talkshow Krásný ztráty. Za čtrnáct let vysílání vzniklo celkem pět set dílů, vystoupilo v nich tisíc osobností.

ČEŠTÍ HOKEJISTÉ VYZVOU V PRAZE FINY

V pražské O₂ areně vstoupí dnes čeští hokejisté do Channel One Cupu proti Finsku a pokusí se vylepšit dosavadní tristní bilanci v Euro Hockey Tour. V sériálu v této sezoně vyhráli jediný ze šesti zápasů a vstřelili celkem jen pět branek. Utkání začne v 18:30 a přímým přenosem jej odvysílá ČT Sport. Na další zápasy turnaje se Švédskem a Ruskem se pak tým kouče Aloise Hadamczika přesune do dějiště únorových olympijských her v Soči.

PočasíVíce počasí na www.meteopress.cz a pocasi.ihned.cz**ČTVRTEK 19.12.13****Uplatnění absolventů**

Inženýři a vysokoškoláci s

Práce při studiu se v Česku vyplácí. V Cambridgi ji zakázali

★ Fokus**Julie Daňková**

julie.dankova@economia.cz

Spokojit se s prvním zaměstnáním se absolventům českých vysokých škol nevyplácí. Z rozsáhlého průzkumu mezi čerstvými absolventy Reflex 2013 vyplývá, že kdo po skončení školy opustí pozici, na které pracoval už při studiu, ten si v průměru polepší o pět a půl tisíce korun hrubého měsíčně.

„Po ukončení školy totiž zaměstnavatelé často vnímají čerstvé absolventy dále jako studenty a nenabídnou jim zvýšení platu odpovídající dosaženému vzdělání,“ vysvětluje autor průzkumu Reflex Jan Koucký ze Střediska vzdělávací politiky při Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy.

Práce pouze v knihovně

A čeští vysokoškoláci také dobře vědí, že dřívější pracovní zkušenost jim při shánění práce výrazně pomůže. Zatímco v roce 2006 ještě před promócí pracovala třetina studentů, dnes kombinuje přednášky se zaměstnáním 43 procent vysokoškoláků.

„Mezi absolventy mají jednoznačnou výhodu ti, kteří již během studia dokázali získat relevantní

oborovou praxi. Přednost jim dává bezmála osmdesát procent firem, které absolventy nabírají,“ říká analytik serveru Jobs.cz Tomáš Dombrovský.

Paradoxní je, že v zemích s nejprestižnějšími světovými univerzitami je podobná praxe nepředstavitelná. „Na univerzitách, jako je Oxford a Cambridge, je práce během studia zakázaná a ani na ostatních školách v Británii se nedoporučuje. Pokud si studenti chtějí přivydělat, myslitelná je pouze práce v knihovně a podobně,“ mluví o své zkušenosti ze studia v Cambridgi Lukáš Sedláček, předseda spolku sdružujícího české absolventy dvou nejprestižnějších britských univerzit.

Podobně se na práci při studiu dívají ve Spojených státech. Pracovní zkušenosti tu vysokoškoláci získávají výhradně během prázdninových stáží.

Příliš ekonomů

Kromě praxe rozhoduje o výši platu absolventa i vystudovaný obor. Nejvíce rostou platy inženýrům z technických škol. Zatímco v roce 2010 byla jejich průměrná hrubá mzda 34 234 korun, podle posledního průzkumu berou v průměru 37 979 korun hrubého měsíčně. Významně si oproti roku 2010 polepšili i vysokoškoláci s titulem z přírodovědných oborů.

Techniků je totiž málo a zaměstnavatelé se je snaží nalákat na vyšší odměny. „O absolventy s technickým zaměřením, jako jsou IT

odborníci či konstruktéři, je v některých případech mezi firmami doslova přetahovaná,“ potvrzuje Dombrovský.

Nejstrmější pokles naopak zaznamenávají mladí ekonomové. Zatímco před třemi lety znamenal titul z ekonomické fakulty záruku průměrného platu kolem 43 tisíc hrubého, dnes čerství absolventi vydělávají o pět tisíc korun méně. Často totiž pracují na pozicích, kde by vysokou školu ani nepotřebovali.

„Vysoká poptávka po ekonomech, která na pracovním trhu existovala ještě před začátkem ekonomické krize v roce 2008, se do značné míry nasýtila. Vždyť počet pracujících vysokoškoláků s ekonomickým zaměřením se jen mezi roky 2005 a 2013 zvýšil z 98 tisíc na 220 tisíc – tedy na 225 procent,“ popisuje Koucký.

Menší výdělky se ale netýkají absolventů všech ekonomických škol. Zatímco lidé s titulem z pražské Vysoké školy ekonomické či Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy zůstali na svém, průměrné platy snižují hlavně absolventi soukromých škol a nově vzniklých fakult regionálních univerzit.

Firmy si totiž všimají, kde student vzdělání získal. A absolventy některých škol proto často ani nepozvou k pohovoru. „Z vlastní zkušenosti musím konstatovat, že úroveň znalostí absolventů soukromých vysokých škol je v porovnání se studenty státních univerzit výrazně horší,“ potvrzuje personálistka Andrea Hofírková.

Jan Koucký, ředitel Střediska vzdělávací politiky

Vysokoškoláci budou za několik let brát i dělnické pozice

★ Rozhovor**Julie Daňková**

julie.dankova@economia.cz

Lidé si podle ekonoma Jana Kouckého už zvykli na to, že vysokou dnes studuje každý. Do budoucna je podle něj nepřekvapí ani fakt, že se absolventi budou ucházet i o dělnické pozice.

HN: Rozsáhlý průzkum mezi absolventy, na němž jste se podílel, potvrdil, že vysokoškoláků v posledních letech výrazně přibýlo. Hraje v tom roli i onen český „hon za tituly“?

Určitě. Šešlo se však víc okolností. Nepochybnou roli sehrálo, že vysokoškolské vzdělání se postupně i u nás začalo chápat jako výhodná investice. Stal se z něj prostředek pro společenský vzestup, předpoklad pro úspěšnou kariéru a vyšší plat, faktor umožňující zvýšit životní úroveň a zlepšit kvalitu života.

HN: Kdo všechno se podle vás na situaci podepsal?

Zasloužili se o to nejen rodiče, kteří chtěli, aby jejich děti studovaly. Výhodné to bylo i pro vysoké školy, které díky novému způsobu financování zvyšovaly s každým dalším studentem své příjmy. Hodilo se to i politikům, kteří si mohli získávat body u voličů spokojených s tím, že se jejich děti dostaly na vysokou. Nenašel se nikdo, kdo by měl odvalu to vzít na sebe a tento koloběh navazujících výhod zastavit. Financování na studenta mělo být zásadně oslabeno již krátce po roce 2000 – místo toho se začalo pozvolna měnit až o deset let později.

HN: Jak to podle vás bude s absolventy vypadat třeba v roce 2020?

Vysoké školy bude opouštět namísto současných čtyřiceti procent populačního ročníku skoro polovina a ještě častěji než dnes budou absolventi dělat nejen asistenty, úředníky a různé prodejce. Kro-

Je třeba víc propojit systém vzdělávání s trhem práce. Jednou z možností jsou výhodné daňové pobídky pro firmy.

mě administrativních a provozních povolání totiž začnou častěji vstupovat i do dělnických. Očekávám, že to bude nejvýznamnější změna. Proto si myslím, že je třeba víc propojit systém vzdělávání s trhem práce. Jednou z funkčních možností jsou výhodné daňové pobídky pro firmy.

HN: Co přesně by firmám i absolventům měly přínést?

Vysoké školy budou vědět, že od firem, kterým se bude zamlouvat profil jejich absolventů nebo výzkumná a projektová práce, mohou získat další prostředky, jež zřetelně pomohou jejich rozpočtu. Školy proto budou samy kontaktovat zaměstnavatele, ke kterým jejich absolventi odcházejí. Začnou sledovat požadavky těchto společností, usilovat o spolupráci s nimi, a to včetně zapojování odborníků z praxe do výuky nebo jejich přizvání do řídicích a poradních orgánů školy.

přírodovědným titulem si v posledních letech platově polepšili, s penězi dolů šli ekonomové

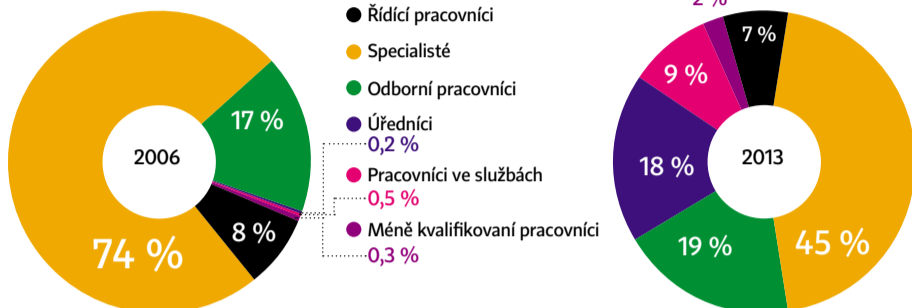
Jak vidí absolventi VŠ šanci najít práci a uplatnit se ve svém oboru

Reflex 2013 je nejnovější průzkum mezi 35 tisíci českými absolventy soukromých i veřejných vysokých škol z let 2008–2012 a jejich zaměstnavateli. Zpracovalo ho Středisko vzdělávací politiky UK.

Kam absolventi reálně nastupují

52 %

Jen tolik absolventů nastupuje na pozici primárně určené vysokoškolákům (skupiny řídicí pracovníci, specialisté). V roce 2006 to bylo 82 %.

ŘÍDICÍ PRACOVNÍCI:

● zákonodárci a řídicí pracovníci velkých a středních společností, členové představenstev

SPECIALISTÉ:

● specialisté v oblasti vědy, techniky, stavebnictví, architekti, lékaři, učitelé, IT specialisté, právníci, soudci, novináři

ODBORNÍ PRACOVNÍCI:

● techničtí odborní pracovníci, mistři, operátoři, odborníci v pojišťovnictví, obchodní zástupci, realitní makléři, vedoucí administrativních agend

ÚŘEDNÍCI:

● úředníci, administrativní pracovníci, sekretáři, pracovníci zákaznických kontaktních center

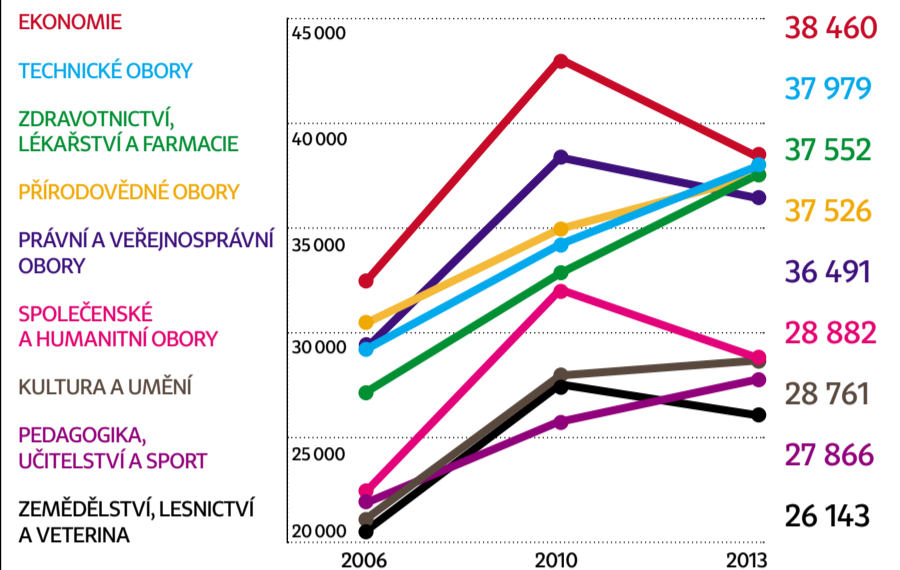
PRACOVNÍCI VE SLUŽBÁCH:

● zaměstnanci ve službách a prodeji

MÉNĚ KVALIFIKOVANÍ PRACOVNÍCI:

● pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství, řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montéři, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

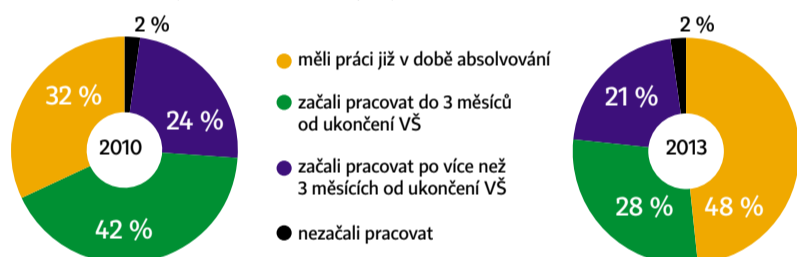
Hrubé měsíční příjmy (v Kč) dle oborů

Jak rychle absolventi najdou práci

48 %

Téměř polovina absolventů měla podle letošního průzkumu práci již při studiu. Podle údajů z roku 2010 to bylo jen 32 %.

Kdo víc mění práci, vydělá

Kategorie	Průměrný plat těch, kteří zůstávají i 4 roky od ukončení studia v první práci	Průměrný plat těch, kteří 4 roky od ukončení studia měli víc než první práci
ABSOLVENTI MĚLI PRÁCI JIŽ V DOBĚ UKONČENÍ VŠ	29 000	34 500
ABSOLVENTI ZAČALI PRACOVAT DO 3 MĚSÍCŮ OD UKONČENÍ VŠ	27 000	29 000
ABSOLVENTI ZAČALI PRACOVAT PO VÍCE NEŽ 3 MĚSÍCÍCH OD UKONČENÍ VŠ	25 000	25 000

Pořadí motivací ke studiu na VŠ

(procenta absolventů, kteří odpověděli rozhodně ano)

1. Rozvíjet svoji vzdělanost, znalosti a schopnosti	74,2 %
2. Získat možnost dobré profesionální kariéry	56,5 %
3. Získat vysokoškolský titul	47,8 %
4. Prohloubit zájem o konkrétní obor	41,5 %
5. Získat možnost dobře placeného zaměstnání	40,3 %
6. Získat dobré postavení ve společnosti	28,5 %
7. Oddálit vstup do praxe, žít studentským životem	6,5 %
8. Pokračovat v rodinné tradici	5,3 %

V jakých povoláních pracují VŠ ve světě (v procentech)

	ČR	Německo	Rakousko	Polsko	Švédsko	Británie	USA	Francie	Španělsko
ŘÍDICÍ PRACOVNÍCI	15	10	11	16	9	15	16	16	9
SPECIALISTÉ	41	45	54	44	57	31	43	35	42
ODBORNÍ PRACOVNÍCI	25	20	17	18	19	19	18	25	13
ÚŘEDNÍCI	10	6	4	8	3	12	6	9	16
PRACOVNÍCI VE SLUŽBÁCH	4	8	3	8	7	14	11	8	9
MÉNĚ KVALIFIKOVANÍ PRACOVNÍCI	5	11	10	5	6	10	5	7	11

ZDROJ: STŘEDISKO VZDĚLÁVACÍ POLITIKY UK

INZERCE

THE PERFECT CHRISTMAS COMES WRAPPED IN BLUE

TIFFANY & Co.
NEW YORK SINCE 1837

Náramky Atlas™ z 18 karátového bílého a růžového zlata zdobené diamanty, od 225.000 Kč.
V provedení z 18 karátového žlutého zlata za 153.000 Kč.

PAŘÍŽSKÁ 10 221 77 99 66 | TIFFANY.COM